

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/25/2013
Identifikačné číslo spisu:	8711010312
Dátum vydania rozhodnutia:	18.09.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Milan Lipovský
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:8711010312.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Milana Lipovského a sudcov JUDr. Aleny Šiškovej a JUDr. Igora Burgera na neverejnom zasadnutí v Bratislave 18. septembra 2013 v trestnej veci obvineného Y. E. pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. vedenej na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 4T 77/2011, o dovolaní, ktoré podal obvinený prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Vladimíra Komana, advokáta v Starej Ľubovni, proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove, zo dňa 27. septembra 2012, sp. zn. 9To 30/2012, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného Y. E. sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Poprad z 24. apríla 2012, sp. zn. 4T 77/2011, bol obvinený Y. E. uznaný za vinného zo spáchania

zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 18. marca 2011 v čase okolo 22.00 hod. pri vchodových dverách Mini herne na ulici Wolkerovej č. 486 v Poprade, v budove Autobusovej stanice Poprad, udrel päťou do oblasti úst poškodeného R. F., bezdomovca, následkom čoho poškodený spadol na zem a obvinený mu vytiahol zo zadného vrečka nohavíc peňaženku, v ktorej mal občiansky preukaz, preukaz poistenca Všeobecnej zdravotnej poisťovne, preukaz na sociálne dávky a sumu 140 €, po útoku poškodený vyšiel z herne von a za ním aj obvinený, ktorý odišiel neznámym smerom.

Okresný súd obvinenému Y. E. podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 37 písm. m/, § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák. uložil trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. ho na výkon trestu zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Proti rozsudku Okresného súdu Poprad podal obvinený odvolanie, ktoré Krajský súd v Prešove uznesením z 27. septembra 2012, sp. zn. 9To 30/2012, podľa § 319 Tr. por. zamietol ako nedôvodné.

Proti uvedenému uzneseniu krajského súdu podal obvinený prostredníctvom svojho obhajcu dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., teda že zásadným spôsobom bolo porušené právo obvineného na obhajobu a § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., teda že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

V dovolaní obvinený namietal, že súdy nepreverili jeho obhajobu v časti, kedy sa obvinený nachádzal vo väzbe, kde sa mal sťažovať na spoluväzňov, že mu kradnú tabak a cigarety, ktorí po jeho sťažnosti zaslali list súdu o tom, že sa im mal priznať k spáchaniu skutku. Súdy rovnako nepreverili jeho tvrdenia, že jeho spoluväzni mali možnosť zistiť, za čo je trestne stíhaný, nakoľko osobné skrinky sa vo väzbe nezamykajú, a teda v čase vychádzky mali možnosť nahliadnuť do jeho dokumentov.

Porušenie práva na obhajobu videl obvinený aj v tom, že súdy nepreverili, či sa skutok vôbec stal. Poškodený neustále menil svoje výpovede, a teda vôbec nebolo dokázané, kedy a kde sa skutok mal stať. Podľa názoru obvineného bolo nevyhnutné vykonať rekonštrukciu príp. vyšetrovací pokus za účelom zistenie miesta a času spáchania skutku.

Dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. obvinený videl v tom, že skutkový dej, týkajúci sa útoku na poškodeného, bol ustálený len na základe výpovede poškodeného R. F.. Tento už v prípravnom konaní, ako aj na hlavnom pojednávaní, menil svoje výpovede. V tejto súvislosti poukazoval na to, že súdom sa nepodarilo odstrániť rozpor, kde malo dôjsť k útoku a akým spôsobom. Súd mal postupovať v zmysle zásady in dubio pro reo, keďže pochybnosti, ktoré v trestnom konaní vznikli, trvali aj po vykonaní a zhodnotení všetkých dostupných dôkazov. Ďalej poukazoval na výpovede svedka H. Y. a H. A., ktorí potvrdili, že v čase spáchania skutku sa obvinený nachádzal spolu s nimi v obci Dravce, kde konzumovali alkoholické nápoje až do 23.00 hod. Súdy sa nevysporiadali ani s otázkou, či poškodený, ktorý je bezdomovcom, mohol mať pri sebe hotovosť 140 €. Vzhľadom na uvedené mal za to, že skutkový dej spáchania trestného činu tak, ako bol súdom ustálený, je založený na pochybných tvrdeniach a nepriamych dôkazoch, ktoré neboli spoľahlivo preukázané, a teda rozhodnutie súdu je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku. Preto navrhol, aby najvyšší súd po preskúmaní zákonnosti a odôvodnenosti výrokov napadnutých rozsudkov a správnosti postupu konania, ktoré rozhodnutiam predchádzalo, zrušil napadnuté rozsudky a prikázal súdu, o ktorého rozhodnutie ide, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu sa vyjadril aj prokurátor Okresnej prokuratúry Poprad, ktorý považoval dovolanie obvineného za nedôvodné. Mal za to, že súd prvého stupňa zistil skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na jeho rozhodnutie a obvinenému uložil primeraný trest. Tieto skutočnosti potvrdil aj odvolací súd. Preto navrhol, aby dovolací súd zamietol dovolanie obvineného v zmysle § 392 ods. 1 Tr. por.

Najvyšší súd, ako súd dovolací, síce primárne konštatoval, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1 Tr. por.), že bolo podané oprávneným procesným subjektom (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.); dospel však k záveru, že nie sú splnené dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/ a písm. i/ Tr. por.

V dovolaní obvinený namietal, že konaním okresného aj krajského súdu došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu.

Právo na obhajobu každého, proti komu sa vedie trestné stíhanie, je v Trestnom poriadku upravené v ustanovení § 2 ods. 9 Tr. por. Vyjadruje jeden z právnych princípov, na ktorých je vybudované trestné konanie a jeho zmyslom je zabezpečiť úplnú ochranu zákonných záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ako aj prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu a správneho rozhodnutiu.

Právo na obhajobu primárne zahŕňa právo na osobnú obhajobu (§ 34 ods. 1 Tr. por.), právo nechať sa obhajovať obhajcom (§ 34 ods. 1, § 36 Tr. por.), ako aj právo na povinnú obhajobu (§ 37, § 38 Tr.

por.). Jednotlivé zložky práva obhajoby v širšom zmysle sú upravené v ďalších ustanoveniach Trestného poriadku.

Dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. je zásadné porušenie práva na obhajobu. Takýmto zásadným porušením by bolo najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe podľa § 37 Tr. por., ktoré by mohlo mať konkrétny vplyv na vykonanie jednotlivých úkonov trestného konania smerujúcich k vydaniu rozhodnutí procesnej povahy (napr. rozhodnutie o obmedzení osobnej slobody) alebo meritórneho rozhodnutia. Dôležité sú teda aj konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne ako aj vo vzájomných súvislostiach.

Proces dokazovania (a to nielen z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania) je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých, vo veci vykonaných dôkazov, dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Zákon pritom neurčuje a ani nemôže určiť konkrétne pravidlá, podľa ktorých by sa malo vychádzať v konkrétnom prípade pri určení rozsahu dokazovania alebo pri hodnotení obsahu dôkazov, prípadne ich vzájomnej súvislosti. Jediným všeobecným pravidlom určujúcim rozsah dokazovania je zásada vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 10 Tr. por., podľa ktorej orgány postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav vecí, a to v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie.

Nevykonanie dokazovania v rozsahu predpokladanom obvineným a hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, nie je možné uplatniť pod dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. (porušenia práva na obhajobu), ale ide o skrytú formu vyjadrenia záujmu obvineného, aby boli vykonané dôkazy (zistený skutkový stav) v jeho prospech.

Z odôvodnenia dovolania je zrejmé, že obvinený namieta predovšetkým zistený skutkový stav a spôsob, akým súdy prvého a druhého stupňa v napadnutom konaní vyhodnotili vykonané dôkazy v jeho neprospech.

Dovolacím dôvodom podľa ustanovenia § 371 písm. i/ Tr. por. je, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia: správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu, ktorým sa má zabezpečiť náprava procesných a hmotnoprávnych chýb, taxatívne uvedených ako dovolacie dôvody v ustanovení § 371 ods. 1 písm. a/ až písm. l/ Tr. por. Mimoriadny opravný prostriedok - dovolanie - neslúži k revízii skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa.

Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňovať alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa. Správnosť a úplnosť skutkových zistení dovolací súd nemôže posudzovať, pretože nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Námetka nesprávnosti skutkových zistení, námietka proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne nesúhlas s tým, ako súd hodnotil vykonané dôkazy, nemôže zakladať žiadny z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Nie je možné, s poukazom na dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., domáhať sa preskúmania skutkových zistení, na ktorých je rozhodnutie založené. Dovolací súd môže posudzovať len to či súdy na zistený skutkový stav, ktorý je v dovolacom konaní daný a nemenný aplikovali správne ustanovenia trestného zákona.

Použitie zásady "in dubio pro reo" (v pochybnostiach v prospech obvineného), ktorá vyplýva z ustanovenia § 2 ods. 4 Tr. por., prichádza do úvahy len vtedy, ak pochybnosti, ktoré vznikli v trestnom konaní o dokazovanej skutočnosti, trvajú aj po vykonaní a zhodnotení všetkých dostupných dôkazov, ktoré môžu reálne prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu, a to v rozsahu nevyhnutnom na objektívne, stavu veci a zákonu zodpovedajúce spravodlivé rozhodnutie. Táto zásada sa týka iba skutkových zistení. Nakoľko dovolací súd skutkové zistenia nemôže skúmať, aplikácia tejto zásady v dovolaní neprichádza do úvahy.

Najvyšší súd na tomto základe, bez meritórneho preskúmania veci, na neverejnom zasadnutí konštatoval, že je zrejmé nenaplnenie dôvodov dovolania uplatnených obvineným, a preto tento mimoriadny opravný prostriedok podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.